

TERESA PROENZA CORRESPONSAL DE GUERRA

—La solidaritat mexicana per vosaltres és emocionant
—diu Teresa Proenza al nostre redactor (Puig-Farran)

**"Vull ésser útil a
la vostra causa"**

—Veniu —ens ha dit un company del S. R. I.— coneixereu una escriptora americana que ens ha arribat de Mèxic com la més espiritual i noble de les ambaixadores d'un país germà. Veniu. Us plaurà conèixer-la.

Una hora després conversem ja amb Teresa Proenza. Un somriure graciós, unes dents blanquíssimes aclareixen el seu rostre bru, agradable. És una bona amiga, una excel·lent amiga que ens arriba de Mèxic.

—Fa dies que sou a la nostra ciutat?

—Pocs. Malgrat això he pogut conèixer Barcelona. M'ha semblat una antecala de París. També he pogut constatar que viu la guerra. Aquest local on som, aquesta institució admirable del Socors Roig Internacional és una prova més de l'activitat de la nostra terra.

—Veniu ara...

—De Mèxic, on visco constantment encara que sóc filla de Cuba i col·laboradora de moltes publicacions del meu país, especialment de la revista «El Nacional», la més talentosa i d'avanguardia que es publica a l'Amèrica.

—I heu vingut a casa nostra...?

—En qualitat de periodista, puix sóc corresponent de guerra de diversos rotatius importants, entre ells «El Nacional» i «El Machete». Duc també a vosaltres la salutació emocionada i fraternal de Mèxic, que viu la vostra guerra i espera amb deliri el vostre triomf. No us podeu imaginar la solidaritat d'aquell poble americà envoltat de la causa antifeixista d'Espanya. És quelcom emocionant. Quan, a iniciativa del Comitè Ibero-Americà, comencaren els treballs perquè fossin enviats a Mèxic nens espanyols evacuats de les zones perilloses, jo —a milers de persones que volgueren adoptar aquests infants—.

—Això no s'ha fet?

—El President Cárdenas, el gran estadista, no ho ha volgut. Ha preferit que tots els nens catòlics es anessin a la mateixa colònia i que aquesta colònia fos un tros d'Espanya al cor de Mèxic.

Un centenar de centenars d'anecdotes, una explicació detallada, copiosos, detallats d'aquell enorme moviment de simpatia que heu desenvolupat a tot el territori mexicà.

—Els nens infants els volien adoptar pagans, militars, homes de ciència, intel·lectuals... Tot hom volia una cosa: un infant espanyol per a estimar-lo com un fill més. Ara estan enviats en una bella residència de la ciutat on va néixer Cárdenas.

Quan es fa alguna col·lecció, algun acte públic a favor d'Espanya hi pren part i hi col·labora tot el poble, grans i petits. Els deixebles de les escoles nacionals han demanat per sortir junts amb els petits espanyols. Volen ésser l'ura amiga.

La Premsa —continua dient— nosaltres Proenza —segueix amb grans titulars— tot el que es refereix a la guerra peninsular. Especialment amb «El Nacional», òrgan de la política del Govern, la causa legítima d'Espanya hi té un gran aliat i també amb «El Machete», òrgan del Partit Comunista.

—I vos, amiga, què fareu ara?

—Dintre de pocs dies sortiré cap al front d'Aragó; després aniré a València i, finalment, a Madrid, on vull estar de prop i ésser testimoni de l'època d'aquest poble heroic, exemple d'austeritat i sacrifici històric.

Vull dir el meu país, des de la tribuna pública, des de les pàgines dels rotatius on escric, la veritat sobre Espanya.

Només aspire a una cosa —acaba dient— Teresa— a ésser útil a la vostra causa, a la causa de la llibertat del món.

LI.

**Cal augmentar la
producció del plom**

València, 17. — La «Gaceta» publica una Ordena disposant que en la zona de fonderia de plom de Linares i Cartagena es constitueixi una comissió inspectora composta per un delegat de tots els treballadors, un plebeu de tècnics, un altre de l'empresari, i un tècnic de la inspecció i vigilància de la producció i qualitat de la fonderia de plom que opera a l'exterior de la fàbrica, per tal d'augmentar el seu rendiment i elevar la producció a un límit màxim nacional.

Amb el sentiment i amb les armes!

Finalment, Catalunya ajuda Euscadi amb quelcom més que festivals i discursos: l'ofensiva al front aragonès pot ésser —i ha d'ésser— un factor decisiu en l'alliberament de Bilbao.

A Osca i al sector pirenaic es combat durament. El valor dels nostres soldats ha estat posat a prova i n'ha sortit victoriós. La capital de l'Alt Aragó veu, una darrera l'altra, tallades totes les seves comunicacions. Aquesta operació d'ofensiva farà caure, i aleshores els saragossans sentiran, en llur por, la proximitat amenaçadora de l'exèrcit republicà, vencedor d'Osca.

Les noves que ens vénen de l'Aragó faccien indiquen la profunda desmoralització que hi impera. Els sublevats aragonesos han viscut del nostre poc abrivament. Tan bon punt les forces catalanes facin general l'ofensiva, caldrà que els caps militars traïdors acudeixin a corre-cuita a procurar defensar les línies aragoneses. Esperem que no hi seran a temps.

Remarquem amb satisfacció la rapidesa amb què els soldats catalans s'han llançat a l'atac als sectors indicats. Catalunya tenia a Aragó un exèrcit en potència. El coratge, l'esperit, hi eren, com ho demostren els fets d'armes d'ahir. Faltava la cohesió, i faltaven els mitjans ofensius. Quan el nostre exèrcit ha estat completat, s'ha mostrat digne dels altres exèrcits peninsulars al servei de la República.

Després de tants missatges purament platònics, per fi hem tramès al poble basc un testimoni de fraternitat positiva. President Aguirre: Catalunya està amb vos i amb els vostres, i no pas solament amb el sentiment, sinó també amb les armes!

Bilbao és avui el Madrid del 7 de novembre

«Els invasors han arribat a les portes de la ciutat, però no han passat», diu «Política»

Madrid, 17. — «Política», en la seva impressió dels fets, diu així: «El front d'Aragó s'ha tret la mandra de què estava possos d'un temps ençà. Ha tallat la carretera d'Osca a Ayerbe i ha sobrepassat el poble de Chimillas.

Fou inútil la resistència que intentava oposar l'enemic: i més inútil encara una petita contratac que tracta de realitzar per tal de recuperar algunes de les posicions que havia perdut. Els nostres soldats els rebutjaren enèrgicament i segueixen disposats a continuar el seu avanç en dies successius.

No solament es tracta de conquerir terreny per a la República, sinó d'ajudar els nostres germans d'Euscadi.

Els nostres germans d'Euscadi segueixen defensant-se amb heroisme. A l'abundant material de guerra que el feixisme internacional ha acumu-

lat sobre Bilbao, oposen la seva fe increbentable de no retrocedir un sol pas.

Bilbao travessa avui la mateixa situació que Madrid el 7 de novembre. Gravíssima era aleshores la situació per a Madrid; i gravíssima és avui la situació per a Bilbao. Però Madrid se salvà i no hi ha motius per a suposar que Bilbao no pugui fer el mateix.

A darreres hores de la nit es reben

notícies que asseguruen que, dintre de la situació crítica, l'exèrcit del nord segueix combatent amb valentia i no hi ha motius per a desesperar.

Aquests invasors han arribat a les portes de la ciutat. Però no han passat d'aquí i els serà molt difícil d'aconseguir-ho.

La nostra aviació també ahir va actuar brillantment i va abatre, al front d'Osca, cinc aparells enemics.

Amb ritme accelerat, Txecoslovàquia tramet armament a Romania

Després del quart bombardeig, la resistència dels rebels s'afeblí extraordinàriament...

Paris, 17. — El corresponent de l'Agència Havas al front d'Aragó comunica interessants detalls de les operacions en curs. Diu que en certs moments els combats que es registraren ahir tingueren una violència extraordinària, per l'ardor emprat en ells. El combat començà a les 220 de la matinada a tot el front. Mentre una part de l'exèrcit atacava els tossals del nord d'Osca, un altre grup, procedit amb lances, exercia forta pressió sobre les posicions de Chimillas, Alerre i la regió d'Osca a Jaca. L'acció fou fortament protegida per l'artilleria. La ciutat d'Osca fou voluntàriament deixada de banda, tant per l'aviació com per les bateries.

A les 5'15, seixanta aparells de l'aviació governamental entraren en acció, i obtingueren resultats molt importants. Després d'aquesta preparació, la infanteria s'apoderà d'una part de les posicions de Chimillas.

A les 15 hores, l'aviació republicana, reforçada amb vuit aparells de bombardeig, impedí l'arribada de reforços de Jaca, i bombardejà tota la part nord d'Osca. La resistència dels rebels es debilità extraordinàriament al quart bombardeig de l'aviació.

Els republicans atacaren també amb gran impetu pel sector de Tardienta.

Barbastro, 17 (Del nostre enviat especial). — A causa de la intensitat i continuació de l'operació efectuada als fronts propers a Osca, no ha estat fàcil coordinar tots els fets que s'han produït fins que la lluita es donà per acabada en la jornada d'ahir.

Les operacions, en llur totalitat, són de gran importància. Consistien a atacar les posicions faccioses situades al nord d'Osca, per tal d'opropar els nostres treus per aquest punt a escassa distància. El dissabte s'efectuà l'acció preparatòria, que anà a càrrec, principalment, de l'aviació i de l'artilleria. Existia un gran obstacle, no pel seu valor com a poble, sinó per haver estat convertit en un veritable fortí: Chimillas. No té gran importància, però en realitat havia estat convertit pels facciosos en un veritable fortí amb abundants mitjans de metralladores, emplaçaments artillers i altres defenses que poden compararse, si bé en menor escala, amb la fortalesa que han fet els facciosos del famós Mont Garabitas. Els feixistes feren evacuar la població civil. Tot això no era descoment pel comandament lleial i el dissabte l'aviació republicana realitzà amb ple encert l'objectiu i aconseguí deixar Chimillas reduït a la seva mínima expressió.

No obstant, no es cregué convenient entrar al poble: s'ultrapassà i quedà el perill gairebé anul·lat.

L'objectiu principal era la presa d'unes altures des de les quals Osca quedava a tret de les nostres armes mecàniques. S'atacà Loma Verde i s'entaulà un combat de poca durada, encara que de poca durada, en el qual s'arribà al cos a cos. Finalment, les bateries dels nostres soldats pugnaren Loma Verde i la lluita durà unes dues hores. Al nos-

tre poder quedaren un tinent, un alferes i trenta soldats.

La nostra artilleria segueix en llur tasca destructora i preparatòria en els restants punts on actuen. Quasi al mateix temps s'operava sobre La Torraja, altura des d'on es domina la carretera general d'Osca. Tanca en aquest punt hi ha fortificacions, si bé no de la importància de Loma Verde. Abans d'arribar a l'acció directa, les nostres forces, l'artilleria i l'aviació s'han encarregat de debilitar els punts de major resistència. Les forces d'infanteria que realitzaren aquesta operació sortiren del Carrascal.

Durant la jornada d'ahir actuà en gran escala la nostra aviació, bombardejant les posicions enemigues amb gran exactitud. També l'acció dels artillers ha estat elogiadíssima i un dels factors decisius d'aquesta victòria.

L'enemic estigué present amb tots els seus mitjans en tots quants aspectes de la lluita es desenvoluparen. La seva infanteria resistí i l'artilleria i l'aviació, en gran quantitat, es presentà i bombardejà les nostres posicions recentment conquistades d'Alerre, voltants de Chimillas i Loma de La Torraja. Per a fer-ho, apropiaren els moments en què s'evacuaven ferits rebels i es recollia el material de guerra que havien abandonat quan ja els era impossible resistir l'impetu dels nostres soldats.

També hi hagué altres operacions per la part sud, encaminades a conquistar el tossal de Los Martires, Ermita de Santa Cruz, Punta Calvario. Totes aquestes posicions tenen una gran value per llur posició estratègica. Loma Verde és troba damunt d'Osca, a poca centenars de metres. Ha quedat tallada la carretera d'Osca a Jaca, restant únicament per a comunicar amb Saragossa una de segon ordre.

Bucarest, 17. — Milan Hodza s'enrevistà ahir amb Tataresco i Antonesco. A mitja nit els tres homes d'Estat partiren per a entrevistar-se amb el cap del govern iugoslau Stodimovitz. El comunicat publicat remarca l'amistat que uneix Txecoslovàquia amb Romania i la necessitat de desenrotllar els intercanvis econòmics i comercials entre els Estats de la Petita Entesa. Quant al lliament del material de guerra demanat per Romania a Txecoslovàquia continua fent-se amb ritme accelerat.

El comunicat acaba amb afirmació d'adhesió als principis de la S. de N.

La reunió del Govern amb els representants diplomàtics de la República assenyala l'establiment d'una política exterior eficaç

València, 17. — A la Presidència del Consell han facilitat a la premsa una nota que diu així: «El Govern, com se sabe, ha reunit en València a los embajadores, ministros i encargados de negocios acreditados en el extranjero. El objeto de esta reunión es cambiar impresiones y de viva voz dictar normas y recibir opiniones directas con relación a los problemas del exterior. Tanto el presidente del Consejo, doctor Negrin, como el ministro de Exteriores, señor Giral, han celebrado frecuentes conferencias; y hoy, jueves, se ha celebrado una reunión a modo de resumen de estos trabajos. A la cual han asistido todos los representantes diplomáticos llamados por el Gobierno y a los que el presidente del Consejo ha dirigido la palabra, marcando orientaciones, concretando los términos de lo que ha

ser la política exterior de la República.

Esta conferencia de embajadores que se celebra por primera vez en la República a instancias del Gobierno, tendrá resultados aludables, porque ha permitido establecer de una manera precisa las condiciones de una política exterior eficaz, previo conocimiento directo, detallado y metódico de lo que se piensa en los países con los cuales mantiene la República cordiales relaciones».

Viena, 17. — Ha arribat a aquesta capital el doctor Schacht.

Paris, 17. — El general Beck, cap d'Estat Major alemany, ha fet aquest matí una visita de cortesia al general Gamelin, cap de l'Estat Major general de l'Exèrcit francès.

Johnstown, 17. — Ahir es produïren nous actes de violència amb motiu de la vaga de la «Bethlehem Steels». Dues persones que formaven part dels piquets de vaga foren ferides a punyalades.

A Warren (Ohio) la vaga de Telefons acabà amb l'augment dels salaris, d'acord amb les peticions dels obrers.

Moscou, 16. — Des de la separació de Letònia de l'imperi dels tsars, és la primera vegada que un ministre letó va a la URSS i és rebut pel cap de l'Estat.

El viatge de Munter a Moscou es considera com un èxit polític de l'acostament entre la URSS i els països bàltics, entre els quals Letònia s'havia manifestat fins ara com el més rebel a tota solució.

Als cercles polítics moscovites s'afirma que la visita de l'estadista letó no té res a veure amb cap negociació d'algun tractat.

Itàlia, al costat de les democràcies francesa i anglesa, figura al Comitè de no intervenció

AIXO NO PRIVA QUE «IL POPOLO D'ITALIA» PUGUI ESCRIURE:
«A la batalla de Guadalajara els morts feixistes foren centenars i centenars, i més de dos mil ferits. On? Quan? Com? No és possible de dir-ho, encara. Però els morts de Guadalajara seran venjats»

Milà, 17. — Per a donar una idea de fins a quin punt pot arribar el cinisme feixista i també com li cou la desfeta de Guadalajara a Itàlia, anem a copiar un article del «Popolo d'Italia» en el qual dona compte de la batalla de Guadalajara:

«Hi havia moltes dificultats, sobretot el clima. Amb tot, s'avançaren quaranta quilòmetres els primers dies i s'aconsegüí arribar fins a les proximitats de Guadalajara. El general Mija concentrà aleshores quinze o vint mil homes que contraatacaren. Un batalló de camises negres, que estava isolat, veié caure tots els seus oficials. En el bosc d'Ibarra s'arribà adhuc a lluitar amb arma blanca. Es donà ordre de retrocedir i la falta fou terrible amb la consegüent derrota.

Ara, al front de Biscaia —continua dient el periòdic— els feixistes han executat gestes dignes de la història. En la batalla de Guadalajara els morts feixistes foren centenars i centenars i més de dos mil ferits. On, quan i com? No és possible dir-ho encara. Però els morts de Guadalajara seran venjats.»

ELS VIATJANTS NAZIS NO DESCANSEN

Dos vaguistes, ferits a punyalades

El President Companys ha visitat el coronel Escobar

Després que ha treballat durant tot el matí al despatx particular de la Residència, l'Honorable President de Catalunya s'ha traslladat al migdia als departaments oficials on ha rebut la visita del periodista madrileny Alard Prats; de l'alcalde de la ciutat, senyor Carlos Pi i Sunyer, i del magistrat Angel Samblancat.

A primera hora de la tarda el senyor Companys ha sortit del Palau de la Generalitat en automòbil acompanyat del tinent coronel Gavari i s'ha traslladat a la Clínica del Remel, on ha visitat el coronel Escobar, de la Guàrdia Nacional Republicana, que es troba convalescent de les ferides rebudes durant els fets del passat mes de maig.

El President ha tornat a la Residència prop de les dues de la tarda.

El President Companys ha visitat el coronel Escobar

El President Companys ha visitat el coronel Escobar

El President Companys ha visitat el coronel Escobar

El President Companys ha visitat el coronel Escobar

El viuent del momege, dia 20, al mati, tindrà lloc al Casal de la Cultura, Plaça de Catalunya, 14 una Sessió Antologica de la nova poesia catalana, sota els auspicis del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya. J. Gimeno-Navarro, F. Alfonso i Orfila, J. M. Fabra, J. Janer, Staschevsky, Eug. Ramon Vinyes, R. Perelló, Lleanor Gual, J. C. B. de Vilanova i de la Maza, J. Valls, J. Vicens, les cantants Joana-Maria Ribes, Rosalia Rovira, J. Cristòfol, Mercè i Muntañer i J. Llopis. Hi prendrà part l'excel·lent pianista Mercè Bassés, i Jaume Miravíles farà la presentació de l'acte.

AJUDA POLITICA I MATERIAL A L'ESPANYA REPUBLICANA

Anit es reuniren a Ginebra representants de la Internacional Socialista i la Internacional Sindical

AVUI SEGUIRA LA REUNIO

Ginebra, 17. — Anit passada es reuniren, sota la presidència del belga De Brouckère, les personalitats representatives —actualment a Ginebra— de la Internacional Socialista i la Internacional Sindical. La finalitat de la reunió era discutir de quina manera els dos moviments internacionals podrien intensificar el seu ajut polític i material a l'Espanya republicana. La discussió prosseguirà tota la nit, fins molt tard, i continuarà aquest matí.

L'ajut de Catalunya a Madrid

La «Comissió Pro Ajut Queviures Madrid», autoritzada per la Generalitat de Catalunya, està ultimant l'arranjament del tercer comboi de queviures per Madrid que es compon de següents generes: 1 tona d'arròs, 1 tona de cigrons, 1 de mongetes; diversos sacs de cafè i sucre: 1.500 quilos de bacallà, 10 tones de patates i diverses calces d'ous.

Tenint en compte que un comboi d'aquesta naturalesa sempre trigarà una setmana a arribar a Madrid, el qual no està gairebé preparat per a rebre el material, s'ha decidit enviar paquets a Madrid que ja poden lliurar-se a les nostres oficines sempre que el seu contingut no es pugui corrompre.

Els qui hagin de trametre queviures propensos a perjudicar-se, seran assabentats per la premsa de la sortida de l'expedició perquè puguin fer els paquets en els darrers moments. Per a més detalls dirigiu-vos a les nostres oficines, Ronda Universitat, 35, pral., segona, telèfon 21391.

Dona, la nostra victòria exigeix també el teu esforç. Amb els cursos de divulgació organitzats per la Dona a la Reguarda adquiriràs la preparació necessària. Inscripcions a la Dona a la Reguarda, Avinguda 14 d'Abril, 389, segon.

Puc dir que la conducta de les nacions europees pot engendrar eventualment una nova guerra, diu Cecil

Londres, 17. — Parant anit en una reunió «Pro S. de N.», a Torquay, Lord Cecil defensà el programa britànic de rearmament, insistint en la necessitat de vigilar la seguretat d'Europa, sobretot per al govern britànic. Digué que no creia en una guerra europea immediata, però —afegí—, puc dir que la conducta de les nacions europees pot engendrar eventualment una guerra a menys que canviïn completament de política.

E. R. de C. Consell Permanent

Enmig de la guerra i de la Revolució, Esquerra Republicana de Catalunya, el gran partit de la democràcia del nostre Poble, ha celebrat el seu segon Ple de delegats, assemblea que està destinada a exercir una gran influència en el futur del Partit. Si no per les seves resolucions, quan menys per la revelació de les inquietuds latents en el si d'Esquerra Republicana, l'assemblea esmentada constituïx el punt de partida d'una nova etapa en la qual restarà assenyalada la trajectòria política i social del Partit i amb ella la reforma orgànica que pugui fer d'aquell instrument més apte i més adequat al servei dels objectius que s'assigna fixats.

Es, doncs, oportú de remarcar que el II Ple del Partit, ha tingut un caràcter essencialment preparatori, i que la transcendència que ha assolit, dintre i fora d'Esquerra, es deu tant al fet d'haver revelat la vitalitat i la pujança del partit, com a les conclusions aprovades, les més importants de les quals, estan refoses en la declaració política que ha estat publicada a la premsa.

En subratllar aquest fet, el Consell Permanent creu necessari de dir que la declaració política esmentada, lluny de constituir l'expressió definitiva i completa de la ideologia i de les orientacions del partit, reflecteix la posició d'aquest, respecte a aquelles circumstàncies que, en el panorama actual de la guerra i de la revolució, tenen un caràcter més apressant o més susceptible de produir problemes, a la solució dels quals hagi d'acudir-se ràpidament i amb un criteri forjat en la dura experiència dels fets i en les reaccions que aquests hagin desvetllat en la sensibilitat i en el pensament de les masses d'Esquerra Republicana.

El nostre Partit, que després del 19 de juliol, aportà el seu millor esforç a la guerra i a l'actius des d'un primer pla, en la recreació de la nostra societat, imposat de la seva responsabilitat no ha volgut improvisar normes i solucions. I d'aquest segon Ple n'ha sorgit un organisme en la labor del qual participaran tots els militants a través dels homes més solventes del partit, que s'encarregarà de proposar a un Ple extraordinari a convocar en el més breu termini possible, les bases de la futura actuació i la substancial revisió de la ideologia i de les normes polítiques, que serà portada tant a fons que abastarà des dels principis fonamentals fins als Estatuts del Partit.

Aquest és l'acord més transcendental del II Ple i el que demostra, al marge de la Declaració política feta pública, la sensibilitat del nostre Partit i el seu explícit afany d'actuar al ritme revolucionari, sota el signe de la responsabilitat.

Barcelona, 16 de juny del 1937.

Franco s'ha venut «El entierro del conde de Orgaz»

EL COMPRADOR ES UN ACABALAT ANGLÉS

Copenhaguen, 17. — El periòdic «Ekstrabladet» publica un interessant reportatge del seu enviat especial Ole Winding, relatiu al tresor artístic espanyol.

El conegut crític d'art «Juan de la Encina», ha declarat al periodista danès que «El entierro del conde de Orgaz», d'El Greco, ha estat venut pels «nacionals» a un acabalat col·leccionista anglès.

UNA PROMESA QUE RESULTA UN ESCARNI

Els prolits escandalosos de les grans companyies italianes, en creixença

El diari «La Stampa Libera», òrgan dels obrers italians dels Estats Units, publica un treball estadístic per a demostrar que els peixos grossos d'Itàlia segueixen aprofitant-se de les circumstàncies favorables que els ofereixen el feixisme i la seva política agressiva.

Recorda que Mussolini va prometre des del Capitoli que el trist fenomen del especacianisme (política econòmica que afavoreix els peixos grossos) no s'efectuarà més a Itàlia.

Per a contradir-ho, posa una llista de 12 de les més grans empreses italianes amb el capital que tenen denunciat, els beneficis obtinguts l'any 1936 comparats amb els de l'any 1934.

Aquestes dades són les confessades dels balanços de les respectives entitats on, probablement, els beneficis apareixen inferiors als de la realitat:

Societat	Capital milions	Beneficis 1934 milions	Beneficis 1936 milions
Edison	1.620	238	141,9
Iva	536	129	35
Breda	84	7	12
Cia. Luminis	100	12,5	13,6
Brown Boveri	60 (Pèrdua)	4 (Benefici)	3
Fiat	400 (Benefici)	24	41
Snia	345 (Benefici)	26	36
Lanificio Rossi	68	6	7,9
Parabigio	40	6	6
Enit	85	8	7,6
Pastif. Pantanella	15	2,8	2,8
Soc. Metall. Italiana	60	6	6,6

Això explica l'entusiasme que els grans capitals senten per Mussolini i la seva política interior i exterior.

L'esmentat diari explica el cas de l'empresa de productes químics Montecatini, la qual ha distribuït entre els seus 273 accionistes principals durant els dos darrers anys, 154 milions de dividends, 100 milions d'acions gratuïtes, 100 milions d'acions a la par, mentre les seves reserves i els seus guanys acumulats han pujat a 777 milions, la qual cosa constitueix un benefici de més de mil milions de llires, repartides entre 273 persones.

Però aquests beneficis colossals de 273 milionaris impliquen la mort de molts homes a Abissínia, a Espanya, així com el salari de fam de milers d'obrers i empleats que han de comprar els seus queviures a preus exorbitants.

Conseqüència de tot això, el diari sudit acaba el seu article cridant: «Prou municions per als assassins del poble espanyol!... Prou sobreprofitos escandalosos dels Donegani, dels Agnelli, dels Volpi, dels Pirelli!...»

De l'aniversari del Dr. Martí i Julià

Juventut d'Esquerra Nacionalista Radical «Patria Nova», que fou fundada el 1918 sota les ideologies del doctor Domènec Martí i Julià, no pot enganyar-se a deixar d'homenajar el seu mestre tal com ho ve celebrant des del seu traspass. Per tant, «Patria Nova» recomana a tots els seus consocios i simpatitzants que el vinent diumenge, dia 20, i amb motiu d'acomplir-se el vintè aniversari del traspass del doctor Martí i Julià, no deixin d'assistir al lloc on està instal·lat el monument al mestre, a l'Avinguda del 14 d'Abril i Gran Via de Ronda, Plaça de Lluís Belló, a les onze del matí.

LA VAGA DE L'ACER, EN OPERA

Els actors eren obrers sense feina...

Nova York, 17. — El compositor americà Marc Blitzstein compongué una òpera sobre la vaga de l'acer. Els actors eren obrers sense treball. El govern donà ordres que no tingués lloc la representació, malgrat que els funcionaris d'ajuda a l'atur forçadament asseguraren que no s'havia imposat cap censura.

QUAN MAXIM GORKI ERA VAGABUND I RECORRIA LES ESTEPES RUSSES A PEU...

A cops aprenqué a estimar els llibres

L'home dels cent oficis i d'una sola professió: literat...

Demà farà justament un any que morí a Rússia un dels seus escriptors més grans: Maxim Gorki, que bé es pot dir que junt amb Tolstoi i Dostolevski formà la trinitat literària cabdal russa.

Pocs escriptors amb una vida tan rica d'emoció i de tragèdies viscudes com la d'aquest home; pocs literats tenen al seu haver una existència més apassionada i més lleial al seu propi ideal.

No ens interessa, però, l'escriptor ja arribat al cim de la seva carrera, voltat de prestigi i gaudint d'una existència plaent a la costa mediterrània o a la riba dels llacs italians. És l'home dels ex-homes, dels mugics, dels asils nocturns, del barri baixos; és el pobre i infatigable creudor d'estepes, de camins, el vagabund solitari, l'amant dels humils, el que preferim; és aquesta personalitat enorme, profundament social que hem pogut veure al llarg de les seves primeres obres, les millors, gairebé totes elles documents autobiogràfics, gràcies als quals descobrim l'home que supera fins i tot l'escriptor.

El seu pare va morir del còlera, la seva mare d'una tisi galopant. No estimà ni l'un ni l'altra perquè gairebé no els arribà a conèixer. A la família no el volia ningú; només la seva àvia, una velleta dolça i bona, de la qual Alexei Maximovitch Pleixkov —el veritable nom de Gorki— se'n recordà tota la vida.

Viu amb uns oncles despòtics que el maten a pal·lisses. A l'escola sols hi ha pogut anar cinc mesos. Els seus parents, amb els quals conviu aquell infern, no saben ni lle-

gir ni escriure i el marrec, per tant, no pot rebre d'ells altra cosa que mals exemples i contemplar sovint l'espectacle repugnant de llurs borratxeries.

Als vuit anys ja el col·loquen d'aprenent a casa d'un sabater, però al cap de dos mesos es cremà les mans amb una sopa bullent que li calgué al damunt i novament l'obligaren a tornar a aquella mena d'infern familiar.

Quan no tenia temps de restablir-se, l'envien novament al treball. Aquesta vegada el porten a casa d'un parent llunyà que és dibuixant, arquitecte. La feina és tan pesada, que el menut Alexei Maximovitch ha d'abandonar-la.

Aleshores, cercant un ofici o una professió mitjançant la qual pogués sotragar-se de la tutela dels seus, entrà d'ajudant de cuina a bord d'un vaixell miserable. Aquesta fou la sort del futur novel·lista. Allí trobà l'home que l'havia de fer estimar els llibres, que l'havia de fer involuntàriament escriptor.

Mirjalai Smoury era aquest home. Sergent retirat i d'una força física increïble, havia anat a raure en aquell vaixell en qualitat de cuiner.

«Adonant-se aviat —diu Gorki— del meu odi per als llibres, que res no justificava, Smoury va recórrer a tots els mitjans per fer-me comprendre el seu gran valor. Colpejant-me sense pietat aconseguí infondre en mi la passió per la lectura.»

Des d'aquell temps en què feu coneixement amb el bagul del cuiner, faret de volums, l'afició a la lectura no l'abandonà mai més. A l'edat de deu anys començà a es-

criure el seu diari, en el qual Alexei Maximovitch Pleixkov recollia les seves impressions obtingudes en la vida mateixa o de les lectures, absurdes la major part d'elles.

Més tard deixà el seu ofici de cuiner gràcies al qual ha pogut realitzar moltes travessies i torna novament a casa del seu parent arquitecte, al qual també abandona per a dedicar-se a la venda d'icones. Després és, successivament, guardaagüelles, forner, confiter. Moltes vegades ha de dormir als refugis nocturns, als asils de nit i va d'un cantó a l'altre com un vagabund, com un pària, com un ex-home...

Al 1888, a Kazan, té per primera vegada un contacte amb els estudiants, però aviat el cansa aquell ambient que no és el seu i que per altra banda troba fals. Avorrit d'aquella Universitat que sols ha entrevistat per, empena a peu un gran viatge a través de Rússia, sol, «amarg», com el pseudònim que farà esdevenir gloriós.

De Nijni Novgorod, allà on va néixer, va a Tzaritzin, i descendeix a les regions dels cosacs del Don. Fa una parada a Ucraïna. D'allà passa, per Bessaràbia, al Kurban, i ressegui, sempre a peu, la costa sud de la Crimea.

Trobant-se el vagabund a Tiflis, publica en el diari «Caucas» el seu primer conte. Aquesta producció inicial li obre les portes de totes les publicacions i per primera vegada el públic rus, especialment l'humil, la gran massa de poble, aprèn a pronunciar amb admiració el nom gloriós de «Maxim Gorki», de l'home que demà farà justament un any que va morir.

EL CAP DE FALANGE I CATORZE MES, CONDEMNATS A MORT

Però Franco els amnistiarà "després de la presa de Madrid"

San Juan de Luz, 17. — Segons notícies rebudes de la frontera franco-espanyola, el cap de «Falange Española», Manuel Hedilla, ha estat jutjat en consell de guerra, per haver conspirat contra la seguretat de la pàtria.

El Consell de guerra ha condemnat Hedilla a mort, per segona vegada. Alhora que Hedilla, han estat jutjats altres 80 personalitats dirigents de «Falange». Catorze han estat condemnats a mort i vint a treballs forçats a perpetuïtat. Els altres han estat condemnats a ésser deportats a la Guinèa.

Entre els condemnats a mort hi ha els caps de «Falanges de Biscaya, Salamanca i Toledo». Probablement, aquestes sentències de mort no seran executades. Es creu que aquesta pena serà commutada per la de cadena perpètua, i que els insurgents tenen la intenció d'atorgar una amnistia general «després de la presa de Madrid».

El veredict del consell de guerra s'interpreta com una victòria dels carlistes.

HA DESAPAREGUT A Madrid hi haurà l'Avinguda de Mèxic

Casablanca, 17. — Louis Filipe, director de la «Bland Line Gibraltar» i director a Casablanca del lloc anglès, ha desaparegut des del dissabte. Un tècnic comptable del «General Post Office» ha arribat per a comprovar la caixa i la comptabilitat.

«La Argentinita» no ha fet cap declaració favorable a les feixistes

Madrid, 17. — «La Libertad» del dia 11 de maig recollia les suposades declaracions de l'artista espanyola «Argentinita», fetes a un periòdic faccidió. Ahir rebé a la seva redacció el següent telegrama: «París. — Us prego desmentiu categòricament falses manifestacions atribuïdes en el periòdic de l'11 de maig, que acaba de conèixer Escric. Gràcies. — Argentinita.» El periòdic es felicita que la famosa artista no tingui res a veure amb els rebels.

S'HA CASAT

Hollywood, 17. — S'ha celebrat el matrimoni entre les estrelles de cinema Jeanette MacDonald i Gene Raymond, el galant «plati» del lleó, com li diuen per ací.

Totes les «vedettes» del cinema han assistit a la cerimònia.

COMITE PRO
EXERCIT POPULAR
REGULAR
INFORMACIONS

LA JOVENTUT DAVANT L'AMENÇA FEIXISTA CONTRA BILBAO

Desenes de milers de mercenaris estrangers es llancen novament damunt les nostres línies de combat. Amb una acumulació de material bèl·lic inaudit en aquesta guerra, han aconseguit apropiarse a Bilbao. Si calgués la ciutat tres vegades més, les conseqüències serien triplicades.

Primera: Tot l'ambient internacional favorable avui dia per a nosaltres, sentència de nou amb aquest cop un predomini atacant del feixisme.

Segona: Tota l'Espanya feixista podria ja després de tants mesos de desesperació, podria consolidar-se de nou i unir-se en un nou assalt contra la República.

Tercera: Sense cap dubte s'adreçaria aquest atac contra Madrid que ja aguantava per dia el setge de l'enemic, i contra el nostre front d'Aragó, camps d'esperança per a tot Catalunya.

OBRRER ES LA CONSIGNA DEL DIA; OBRRER ARANS QUE SIGUI MASSA TARD

L'element més mogut del nostre poble, l'element més actiu, la nostra joventut que serà la mestressa del demà, ha de mobilitzar-se ràpidament, davant aquesta amenaça. El Comitè Pro Exèrcit Popular Regular oferirà a l'Alt Comandament militar al terminal més breu possible, 40.000 joves ben instruits, ben bregats en totes les arts bèliques, aptes per a l'Exèrcit del Poble, que és l'Exèrcit de la Victòria.

QUARANTA MIL JOVES

Qui sentí la seva missió, l'alta missió de la joventut antifeixista de d'inscriure's al Comitè Pro Exèrcit Popular Regular per a rebre la preparació pre-militar als Camps i Centres d'Instrucció d'aquest Comitè (Avinguda 14 d'Abril, 433).

L'EXERCIT I LA REBAGUARDA

Entre el nostre victoriós Exèrcit i la Rebarguarda ha d'existir un seguit intercanvi d'idees i ambient. Aquest és el propòsit que assenyalava la Revista «Exèrcit del Poble» que edita el Comitè Pro Exèrcit Popular Regular, sota els auspicis de l'Alt Comandament militar.

Per tal de propagar aquest propòsit l'esmentada Revista s'ha posat a la venda al preu popular de 50 cèntims, i espera augmentar el seu tiratge de setmana en setmana i confia assolir a darrer de juliol vinent a la quantitat de 125.000 exemplars.

Tots els antifeixistes han de contribuir amb l'esperit magnífic del front preu sota la tutela d'aquest portaveu de les forces que lluiten per la llibertat.

El vinent número 4 inserirà una interessant informació gràfica i detallada arreu d'Espanya: Ofensiva a Aragó. La lluita al Nord. L'heroisme de Bilbao.

L'arma que maià els germans Roselli era de fabricació italiana

París, 17. — L'estil·list trobat al costat del cadàver dels germans Roselli, porta la marca de fabricació C. V., que significa «Cuchilleria Vignola, de Florència, fabrica en la qual es feu la famosa espasa alsiana, oferta a Mussolini».